

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și strălănatate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la adminti-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 lil.

Manuscriptele nu se in-
 napoiază.

ROMÂNUL

Generalii.

În România se vorbește de concentrare, de mobilizare, se vorbește de intrare în acțiune. Unii au hotărât chiar termenul. S'a decretat războiul cu „*jour fixe*”, termen de o mare energie „modernă”, dar care se potrivește atât de puțin cu actualul bărbătesc și tragic care, între principiile sale fundamentale, cuprinde, mai ales, surprinderea.

Națiunile cari se hotărăsc să facă războiul au în vedere în totdeauna izbânda. Pentru aceea, cu îndelungată și statornică răbdare se face pregătirea aceluia instrument puternic de luptă, care este armata. Armata, după spusa lui **Frideric cel Mare**, dacă nu cumva după spusa lui **Napoleon**, trebuie pregătită o sută de ani pentru ca s'o poți întrebuința bine o singură zi.

O armată nu se improvizează oricât de valoros ar fi poporul, oricât de dreaptă cauza, oricât de puternic moralul național, oricât de dispus pentru jertfă poporul; o armată se pregătește vreme îndelungată, fiindcă totdeauna, fără excepție întotdeauna, victoria se așează alături de armata cea mai bine pregătită.

Dar pe lângă o bună armată bine pregătită victoria iubește pe generalii mari.

Istoria este toată martoră.

Alexandru cel Mare, Anibal, Cesar, Napoleon, și imediat alături de dânsii toți ceilalți generali mari ai tuturor vremurilor și ai tuturor neamurilor: **Carol Quintu, Carol al II-lea, Turenne, Maurice de Saxa, Frideric cel Mare, Blücher, Wellington, Moltke** și atâția

și atâția alții, au fost făuritori de izbânde, fiind că au fost mari și geniali generali.

În actualul războiu numele a doi generali se ridică deasupra tuturor, planează și atrag toate admirațiile; sunt numele: **Joffre și Hindenburg**.

Unul e numele marelui general francez, care dacă n'a putut încă repurta victoria definitivă, a putut totuși organiza cea mai uriașă și mai vastă defensivă pe care o cunoaște istoria războaielor din toate vremurile.

Cellalt, marele general german care consacrandu-și viața la stadiul războiului împotriva Rusiei, a putut opri în loc formidabila năvală a legiunilor moscovite și a tintuit toate milioanele țarului în câmpiile Poloniei.

Polybe scrie în „*Figaro*” dela 12 Ianuarie că un bărbat politic însemnat i-a scris din Berlin: „Am auzit aci de atâtea ori pe Germani exclamând: „Ei, dacă am avea și noi un **Joffre**”.

Și **Polybe** adaugă: „Nici Rușii, nici noi n'am căutat să micșorăm vreodată meritele și valoarea adevăratului șef războinic care e bătrânul mareșal de **Hindenburg**”.

Ce frumos învățământ: Germanii recunoscând genialitatea lui **Joffre** francezul, Francezii recunoscând genialitatea lui **Hindenburg** germanul.

Dar ce ne spune această lungă istorie de ieri și de azi? Ea ne spune că, pentru a birui, unei armate nu-i ajung pregătirea, numărul, armele, sănătatea și moralul, dar că-i trebuie **generalul**.

Fără marele general nu se poate învinge. Armata română este o armată tânără, întrucât tradițiile ei, după epoca renașterii

naționale sunt de ieri. Tradițiile comandamentului superior nu s'a putut forma încă.

La 1874 s'a redeșteptat vechea vitejie străbună, vânătorii, călărașii, tunarii, curcanii, au desmormântat virtuțile biruitorilor din alte secole și au înmormântat lunga istorie a unei epoci de înjosire, dar „generalul” român nu s'a ivit atunci. Am văzut oștirea, am văzut masa, am recunoscut sufletul național, dar geniul comandamentului superior nu s'a putut, nu a fost vreme să se afirme. Il așteptăm astăzi.

În toate războaiele se petrece același fenomen: O armată pleacă la luptă cu organizația sa, cu cadrele sale, cu toate întocmirile-i ierarhice, dar ferul și focul, și dezvoltarea operațiilor, și spiritul războiului și acel nedefinit, complex de fapte care hotărăște de soarta armatelor, modifică de multeori tot ce fusese hotărât mai dinainte, ucide oamenii ca și reputațiile, ca și situațiile dobândite și din vijelia focului mistuitor ies generalii cei mari.

Victoria, capricioasă și curtezană, ori conștiința creatoare de oameni, de glorie, de state, de lumi noi, se leagă încăpăținată de pașii alesului inimei și capriciului ei, și îl ajută zi cu zi, și îl înalță și îl impune încrederei soldaților, mai întâi, apoi admirațiunei oamenilor, de pretutindeni și în sfârșit îl așează de veci în istorie.

Armata română este ea în ajunul marelui încercări? Nu știu. Armata română avea-va ea pe marele general al cărui nume se va ridica mai sus decât pasările cerului și pe care istoria îl va primi printre aleșii ei? Trebuie să avem credința de a nădăjdui.

Numele câtorva dintre generalii noștri de mare valoare stau pe toate buzele, speranța

Sonet.

Aștept mereu să sune glasul

Alinător de frica multă,

Aștept să bat'-odată ceasul

Făuritor de pace sfântă...

În pleptu-mi fraged să răsară

Cele iluzii vestejite....

Și, chiar nevrând, să mai și moară

Durerile, de vești trezite....

Și-atunci suspinului ce-mi lasă

Volu pune stavilă 'ntreltă.

Surăde-mi oră preamărită!...

...Și vino sol, de svântă lacrimi,

Ori vino sol...., căci te aștept:

Să dorm, să nu mă mai deștept!...

ION F. NERAIANTUL.

Războiul dela 1369—1370.

între

**Ludovic I. regele Ungariei și Vladislav Basarab
 Domnul Țării românești.**

(Urmare) (2)

II.

În anul 1362, sultanul **Amurad I** cucerește partea cea mai mare din provincia numită „*Romania*” sau *Thracia*, dela *Helespont* și până la *Balcani*, și strămută reședința imperiului otoman la *Adrianopol*; iar în anul 1364, dânsul mai rupe și din *Bulgaria* unele ținuturi, situate lângă mare.

Progresele repezi, ce le făcea cucerirea Osmanilor în peninsula balcanică, atrase din nou atențiunea regelui **Ludovic** asupra țărilor dela *Dunărea de jos*. El credea, că acum este timpul suprem, ca să-și extindă autoritatea sa dela *Carpați* și până la *Balcani*.

Astfel în 1364, dânsul face ultimele pregătiri pentru războiul său asupra Țării românești și a *Bulgăriei*, iar în luna lui *Ianuarie* 1365 adresează o proclamațiune nobilimii din *Ungaria* și *Transilvania*, să se pregătească cu cai și arme și toate cele necesare pentru oaste, ca să plece cu regele la războiu asupra Țării românești.

Textul acestei proclamațiuni, după exemplarul, care s'a trimis comitatului Ung, este următorul:

— „*Ludovic*, din grația lui Dzeu, rege al *Ungariei*... al *Serbiei*... *Cumaniei* și *Bulgăriei* etc. Sănătate și grația noastră tuturor credincioșilor săi, prelaților, arhimandriților, prepozițiilor, superiorilor și celorlalte fețe bisericesti; deasemenea baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, posesorilor de moșii și tuturor oamenilor de ori ce condițiune și treaptă vor fi, cari după obiceiurile vechi sunt obligați să iee parte la oaste și locuiesc în comitatul Ung. Deoarece fostul *Voivod* al Țării românești (**Alexandru Basarab**) uitându-și de binefacerile, ce le-a primit dela noi, nu s'a înspăimântat, să calce, încă până era în viață, credința și tratatele ce s'au făcut între noi amândoi despre anumite legături și și despre dările, ce se cuvin domniei noastre firești, iar în urmă, după ce dânsul a încetat din viață, fiul său *Ladislav*, urmând moravurile cele stricate ale părintelui său și nevoind să ne recunoască pe noi ca *Domn* al său natural, s'a pus cu învoirea perfidă și cu înțelegerea secretă a *Românilor* și a locuitorilor de acolo, în domnia Țării românești, care după drept și după rândul nașterii ni se cuvine nouă, luând totodată un *titlu fictiv mai mare*, în disprețul *Domnului* său, dela care trebuie să depindă însemnele sale; astfel noi, cari avem slobozenie și putere dela *Dumnezeu*, ca să apărăm drepturile noastre, mai fiind totodată obligați după vechile obiceiuri ale sfinților regi, ale

armatei, speranța țării îi așteaptă la lucru, avem credința că mintea ageră a căpitanilor nu va sta mai pe jos de sufletul viteaz al trupei.

Armata română are generali, dar care va fi „generalul?”

București.

Const. Bacalbașa.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Obreja, comitatul Alba de jos, pe câmpul de luptă.

(Comuna aceasta numără 95 fumuri)

- Lazar Vasilie, are 2 copii
N. Lajos, are 2 copii
Bobitan Isidor, are 1 copil
Bobitan Isidor I. Ionica
Bobitan Ioan, are 1 copil, (mort)
Pantia Nicolau, are 2 copii
Barna Vasilie, are 3 copii
Stanciu Ionuțiu, are 1 copil
Stanciu Dumitru
10 Bobitan Vianu, are 2 copii
Bobitan Andrei
Popa Andrei, are 3 copii
Lupea Vasilie
Metaș Patruțiu, are 4 copii
Ciontea Toader, are 1 copil
Ciontea Toma, are 2 copii
Gialeriu Eronim, are 1 copil
Gialeriu Traian
Ciontea Milian
20 Ciontea Todor
Lupea Todor, are 4 copii
Lupea Valeriu
Lupea Filip, docente
Brez Cula, are 2 copii, (rănit)
Sierbu Nicolae, are 1 copil
Cleja Petruțiu, are 3 copii
Lupea Andrei, are 3 copii
Selcan Vasilie, are 1 copil
Sintem Ioan are 4 copii
30 Sallan Nicolae
Gialer Gerge
Potojan Ioan
Brez George, are 2 copii
Gialer Simion
Sirbu George, are 1 copil
Mihaila Ciobu
Ciontea Nicolae are 3 copii
Ciontea Ioan
Ciontea Simion
40 Cleja, Simion, are 2 copii
Cleja Iacob
Lupea Eronim, are 1 copil
Roscovel Sofron
Bobitan George, are 4 copii

- Lazar Ilie, are 1 copil, (concediat)
Popa Filip, are 3 copii, (concediat)
Lupea Iacob, are 2 copii, (rănit)
Marginean Eronim, are 1 copil
Lupea Pavel, are 2 copii
50 Ciontea Iosiv
Marginean Milian, are 3 copii
Marginean Mihaila
Marginean Ioan, are 1 copil și
Marginean Eronim, are 1 copil, (4 frați)
Stanciu Arlton, are 4 copii
Roscovel Ioan, are 2 copii
Lazar Eronim, are 3 copii
Ciontea Simion, are 2 copii
Manaran Simion, are 3 copii
60 Manaran Efreim
Marginean Ioan, are 1 copil, (concediat)
Brez Nicolae, are 5 copii, (mort)
Marginean Simion, are 2 copii, (rănit)
Flore Isidor, are 5 copii
Lupea Vian
Lupea Vasilie
Ponta Mihaila, are 2 copii
Stanciu Ioan, are 3 copii
Sallan Ioan
70 Sallan Iustin
Meteș Ioan, are 1 copil

Din nou asentați sunt următorii:

- Barduțiu Alexandru, inv., are 3 copii
Ganga Partenie, are 4 copii
Câmpean Ioan, are 1 copil
Gialeriu Panfil, are 1 copil
Lupea Nicolae
6 Lupea Nicolae I. Mihaila, are 1 copil

Comunicat prin: Artimon Blasianu,
preot gr. cat.

predecesorilor noștri pioși, cum și după obiceiul vechiu al regatului Ungariei, ca să recâștigăm această țară și să luăm din mâinile celor răsvrâțiți *hotarele și ținuturile mărginașe ale regatului nostru*, (Bănatul, Severinul, Omlășul și Făgărașul. D.) și să le unim iarăș cu regatul nostru, ceea ce dorim din toată inima și pentru care ne năzuim cu toată puterea noastră*); din aceste cauze vă invităm, și vă poruncim, prin acest edict regal, că îndată ce veți lua cunoștință de această poruncă a noastră, cu toții, și fiecare în parte, să vă gătiți cu cal, cu arme și cu toate cele de lipsă pentru oaste, ca la sărbătoarea viitoare a Sf. Apostol Matia (24 Febr.) să vă uniți cu noi, fără întârziere, la *Timișoara*, ca să sdrobim aroganța numitului dușman și răsvrătit al nostru, fiind obligat fiecare din voi, să ne facă nouă și sfintei noastre coroane serviciul credincioase și gra-

* Magyar Tört. Tdr, II p. 186: *Ladislavus eius (Alexandri) filius... incosultis nobis et inrequisitis in eadem terra nostra Transsalpina, que iure et ordine geniture nobis debetur, titulum suum fictum erigens in contumeliam Domini, a quo sua debent dependere insignia.... Nosque... qui ex antiqua consuetudine sanctorum regum piorum nostrorum predecesorum... metas et confinia eiusdem Regni nostri a faucibus quorumlibet rebellium rebellando ipsi Regno nostro reapplicare et reannectere astricti et obligati etc.*

tuite; și dacă veți face aceasta, noi vom recompensa credința voastră cu toată bunăvoința și grația noastră regală, iar în caz, dacă vre-unul dintre voi, fie din orice cauze, ori pretexte, va cerca să se substragă dela această expedițiune și să absenteze, atunci vă ordonăm vouă comiților și judecătorilor din comitatul Ung. sub pedeapsa pierderii onorilor și a moșiilor voastre, ca să ne arătați cu credință în scris, numele acelor nobili și militari de ori ce condițiune, cari vor denega să lee parte la oastea noastră, rămânând să judecăm noi înșine, la ce pedeapsă să-i supunem pentru această neascultare a lor, așa, că urmările ce le vor suferi, nu le vor putea imputa nouă, și aceasta voim să se aducă la cunoștința publică în numitul comitat Ung. — Dat în Vișegrad, în ajutorul Bobotezei din a. D. 1365”.

Insă, pe lângă toate pregătirile sale, regele Ludovic nu putu să străngă de astădată o oaste mai mare de 20.000 oameni*). Pe de altă parte, aducându-și aminte de înfrângerea, ce o suferise în Țara românească tatăl său, Carol Robert, la anul 1330, regele Ludovic se văzu silit să facă pace cu Vladislav și să renunțe la războiul său asupra Țării românești.

(Va urma).

* Cf. Engel, Geschichte d. Bulgaren, p. 461. — Fessler, Gesch. v. Ungarn, II 152.

40 ani de arhierie a mitropolitului Dr. Victor Mihályi.

1875—1915.

„Unirea” din Blaj publică la loc de frunte următorul articol din peana Episcopului Vasile al Gherlei închinat I. P. S. Sale mitropolitului Victor Mihályi de Apșa din prilejul împlinirii de 40 ani ca arhieru al bisericii gr-cat române.

„Sărbătoarea din acest an a Intâmpinării Domnului este pentru Sionul românesc o aniversară prea însemnată.

La acest praznic, înainte cu patruzeci de ani, în catedrala Sfintei Treimi din Blaj, înălțat a fost la treapta mărită a Arhieriei: Inalt Preasfințitul nostru arhiepiscop și mitropolit Victor Mihályi de Apșa.

Patruzeci ani de Arhierie! Numai nemuritorul Ioan Bob a întrecut dintre toți Arhieriei bisericii noastre unite, anii aceștia de episcopie a bunului nostru mitropolit. — Și cum din mila Provedinței aceasta aniversare mitropolitului nostru o petrece în desăvârșită tărie sufltească și trupească, vie este credința noastră, că îi va fi hărăzit dela Dumnezeu, să întreacă cu ani număroși cei 46 ani de Arhierie ai marelui său înaintaș, Intemeietorul Capitolului din Blaj, căruia avem să mulțumim nume ca: Cipariu, Bunea și Ioan M. Moldovanu.

Patruzeci ani se împlinesc dar la praznicul Streteniei, de când mitropolitul nostru poartă oinștea, dar și sarcina de arhieru al bisericii românești unite.

Mintea gânditoare și inima simțitoare deopotrivă se închină bărbatului, pe care Pronia cerească de așa soartă L-a învrednicit.

Cunoaștem cu toții zicala latină: Quem dii odere, pedagogum fecere. Nouă ne vine ispita a aplicat zicala aceasta, la chemarea de arhieru român. Și dacă nu simțul *datoriei* și al *răspunderii morale pentru* toate faptele noastre ar călăuzi toate acțiunile noastre, cu adevărat mai potrivită ar fi aceea zicală la adresa arhierilor români, decât la a dascălilor peste tot.

În adevăr, care este soarta unui Arhieru român la noi?

De dragul și pentru interesul bisericii cauți a te ținea pe picior bun cu stăpânirea? Ești oportunist, laș, slab de înger, străin de sufletul neamului ori chiar trădător.

Faci politică militantă, te pui în contrast cu puternicii zilei, și apoi firește nu poți dobândi nimic pentru biserică, școală, cler, dascăl, tinerime, popor? Ești lipsit de tact.

Cruți, tragi dela gură, faci fundații, știind că ai să așterni temelii de înaintare pentru un neam sărac? Se zice, că nu numai fundații se așteaptă dela arhierie.

Nu faci fundații, ci dai tuturor câți te oarecă, alinând zi de zi sarcini și suspine? Ești risipitor, îmbogățești neamurile, nu știi umbla cu banul.

Nu umbli în vizitație canonică, pentru a putea stăruia cu atât mai mult din zori de zi și până seara târziu, ca administrația bună a treburilor obștești să nu sufere scădere? Ești biurocrat, fără simț pentru cerințele vieții.

Umbli în vizitație canonică, îți mănzi sănătatea, cheltuești banii și observând neorându-eli, stăruiești a îndrepta relele și a disciplina pe cei nepăsători? Ești tiran, jandarm iar nu părinte.

Să mai continuăm? Și oare nu este așa soarta Arhierelui român?

Inalt Preasfințite mitropolit!

După patru decenii Te privim, cei ce pașiți Ti-am urmărit, cum umbli pe cărările Arhieriei. Te-am văzut pururea de față la locul, pe care Dumnezeuul părinților noștri Ti-l'a arătat, și Te-am știut în toată vremea păzitor credincios al *Sionului*. Ca episcop sufragan față de s. Mitropolie ai ținut cu drag legăturile canonice de unire și de dragoste. Ca mitropolit părinte și credincios frate ai fost fraților în arhierie. Neobosit în plinirea slujbei apostolești ai fost, și

neîncetat pildă vie ești fraților și fiilor întru plinirea datoriei de tot soiul. În sfatul țării, de câte ori interesele bisericii și școlii românești și ale neamului au cerut, cuvântul cumpănit, cuminte și hotărât L-ai ridicat, vestind adevărul, nedreptatea înfierând. Și oricine a cerut mila și ajutorul Tău, nemângăiat pe nimeni nu ai slobozit! Ori doar este cineva, care s'a întors la Tine și nu l'ai ascultat?

Iată pentru care cuvânt Tău acum ne închinăm.

Ai avut și ai parte de soarta arhierilor români. Și soarta aceasta ai purtat-o cu virtute moștenită dela strămoși și oțelită cu harul vesnicului Arhiepiscop Hristos.

Pas, înainte, Părinte milostiv. Arhiepiscopul românesc își are crucea, spinii, oțetul, fierea și amarul. Dar își are și dulcea sa răsplată și mângăiere:

Recunoștința, dragostea și alipirea poporului românesc.

Mergi, Preasfinte, în ziua Ta iubitară între răniții noștri iubiți. Ei sunt eroi. Ei sunt copii noștri, ei sunt fiii, pe cari Tu i-ai născut și crescut întru Hristos Isus. Mergi între ei. Privește în ochii lor. Și întoarce-Te la slujba apostoliei Tale. Graiul izvorit din ochii vitejilor noștri răniți, va fi pentru inima Ta de Arhiepiscop răsplată și satisfacție pentru toate frământările, durerile, decepțiunile și sbuciumările alor patruzeci de ani.

Și înnoit în puteri trupești, întinerit la spirit, oțelit pentru zilele mari, ce ne stau înainte, să trăești, și să întreci anii neîntrecutului Ioan Bob!”

Ep. V.

La doririle exprimate în acest articol omagial ne alăturăm și noi din toată inima.

„Cartea roșie“ austro-ungară.

„Cartea roșie“ austro-ungară conține 69 de documente și se referă la perioada dintre 29 Iunie n. la 24 August n. 1914. Volumul începe cu rapoartele reprezentanților la **Belgrad, Usküb, și Niș**, care arată bucuria mulțimei la aflarea știrii asasinării arhiducului moștenitor.

La 21 Iulie baronul **Giesl**, expune într'un lung raport, că atentatul a întărit pe Sârbi în convingerea că descompunerea Austro-Ungariei este iminentă și s'a adus astfel dispreț pe lângă ura contra monarhiei.

La 22 Iulie, baronul **Giesl** a fost însărcinat să remită a doua zi guvernului sârbesc nota monarhiei. Când contele **Szapáry** a remis nota guvernului său dlui **Sassanow**, ministrul rusesc l'a întrerupt cu observația că știe că e vorba de un pretext pentru a declara război Serbiei.

D. Szapáry a răspuns atunci, că Austro-Ungaria este cea mai pacinică din toate puterile din lume.

La 25 Iulie, ora 3 după amiază, cum rezultă dintr'o telegramă a baronului **Giesl**, mobilizarea generală a fost ordonată în Serbia. Era cu trei ore numai înainte de termenul fixat în notă. Răspunsul Serbiei a fost remis la Belgrad, ministrului **Giesl**, care o declară insuficientă și atunci a părăsit orașul cu personalul legățiunii.

La 25 Iulie contele **Berchtold** a trimis dlui **Szapáry** ambasadorul monarhiei la Petersburg, instrucțiuni începând cu următoarele cuvinte: în clipa când ne-am hotărât la o procedură serioasă contra Serbiei ne-am dat evident seama și de posibilitatea unei ciocniri cu Rusia, decurând din diferendul sârbesc. Totuși nu am putut să ne lăsăm împedecați de această eventualitate în atitudinea noastră față de Serbia, pentru ca considerațiunile fundamentale ale politicii de stat ne-au impus necesitatea, de a pune un capăt situațiunii actuale făcând cu puțință ca privilegiul rusesc să permită Serbiei să amenințe constant și nepedepsită monarhia.

În cazul când Rusia ar socoti ca deja sosit momentul pentru lichidarea cea mare cu puterile centrale europene și când prin urmare ea ar fi din nainte la războiu, instrucțiuni noi ar fi zadarnice.

La 26 Iulie contele **Szapáry** a telegrafiat la Petersburg că ambasadorul Germaniei a vorbit ministrului **Sassanow** în chip serios despre svornurile de mobilizare rusă, și a adăugat că măsurile de mobilizare sunt un mijloc de presiune extrem de periculos și că dacă odată s'ar apăsa în Germania pe butonul de contact, nimic nu ar mai putea opri evenimentele. Atunci **d. Sassanow** a dat cuvântul său de onoare că până în acea zi nici un rezervist și nici un cal n'a fost mobilizat, ci a fost vorba de măsuri de pregătire în județele militare din **Kiew, Odesa** și poate **Kazan**. În urma declarațiunilor date ambasadorului Germaniei și **d. Suchomlinov**, ministrul de războiu, a dat atașatului militar german aceleași asigurări pe cuvântul său de onoare.

D. Suchomlinov adăogă, că dacă Austro-Ungaria ar trece granița sârbească districtele militare îndreptate pe frontul Austro-Ungariei vor fi mobilizate dar cele de pe frontul german nu,

căci Rusia dorește mult să mențină pacea cu Germania. Atașatul militar german a răspuns, că și mobilizarea contra Austro-Ungariei ar fi considerat foarte periculos.

În aceeași zi contele **Berchtold** a notificat ambasadorilor noștri pe lângă cabinetele străine ruperea relațiilor diplomatice cu Serbia. Contele **Berchtold** a adăogat: cu părere de rău n'am fost puși prin aceasta în necesitatea de a sili Serbia prin mijloacele cele mai energice de a modifica fundamental atitudinea ostilă observată până aci.

La 27 Iulie, contele **Szapáry** expunea ministrului **Sassanow** că se acuză greșit în Rusia pe Austro-Ungaria, că are intenția să meargă spre **Salonic** sau chiar **Constantinopol**.

La 27 Iulie, contele **Berchtold**, a autorizat pe contele **Szapáry** să declare dlui **Sassanow**, că atâtea vreme cât războiul între Austro-Ungaria și Serbia va rămâne localizat, monarhia nu are intenția să facă cuceriri teritoriale. Într'o a doua telegramă contele **Berchtold** roagă pe contele **Szapáry**, dat fiind că punctul care prevedea participarea de funcționari austro-ungari la suprimarea mișcării subversive în Serbia provocase opunerea particulară a dlui **Sassanow** să-i comunice confidențial, că intenția Austriei nu era să aducă o atingere suveranității Serbiei ci că monarhia se gândise la înființarea unui birou de siguranță, în care să se coopereze cu autoritățile sârbești, cam așa cum există biroul analog la Paris.

La 28 Iulie contele **Szögyényi** a telegrafiat propunând o mediațiune engleză ca **Germania, Italia, Anglia și Franța**, să se întrunească în conferință la **Londra**. Propunerea a fost declinată de Germania pe motivul că ar fi cu neputință Germaniei de a cita pe aliata ei în fața unui tribunal european într'o ceartă cu Serbia. La 28 Iulie contele **Berchtold** comunică ministrului de externe sârbesc că Austro-Ungaria se consideră dela această dată în stare de războiu cu Serbia. În aceeași zi contele **Berchtold** a telegrafia contelei **Szögyényi** că conferința propusă de **d. Grey** încât privește conflictul cu Serbia devine inutilă fiind depășită de evenimentele.

La 28 Iulie ambasadorul englez a făcut o vizită contelei **Berchtold** care i-a zis că **d. Grey** trebuia să ia în considerație că pacea europeană nu va fi salvată prin faptul, că marile puteri se pun la spatele Serbiei și intervine pentru impunerea ei. Chiar dacă am vrea să primim o atare încercare de compromis, Serbia ar fi prin aceasta încurajată să urmeze pe calea de până acum și aceasta ar pune din nou pe tapet chestia păcii în timpul cel mai scurt posibil.

La 28 Iulie contele **Berchtold** a rugat pe ambasadorul contele **Szögyényi** să supună cabinetului berlinez pentru urgentă deliberare chestiunea de a se ști, dacă trebuie atrasă atenția Rusiei în chip amical asupra faptului că mobilizarea a patru districte militare situate la granița austro-ungară anunțată pentru eventualitatea trecerii graniței sârbești, ar fi identică cu o amenințare contra Austro-Ungariei și că deci

ar trebui atât monarhia cât și aliata ei să răspundă prin măsuri militare identice.

Răspunzând unui demers al dlui **Grey** contele **Berchtold** a remis la 29 Iulie ambasadorului german un memoriu expunând că răspunsul sârbesc formulează în majoritatea punctelor rezerve care scadeau esențial valoarea concesiilor acordate și că refuzul e privitor mai ales la punctele care cuprindeau oarecare garanții cum că ținta va fi obținută efectiv. Guvernul austro-ungar, continua memoriul, este mirat să vadă că acțiunea contra Serbiei e socotită ca de natură să aducă o izbire Rusiei și influenței rusești în Balcani și aceasta ar permite supoziția, că propaganda îndreptată contra monarhiei ar fi nunumai de origină sârbească, dar și de origine rusă. Am fost totdeauna de părere, că Rusia oficială nu are nimic comun cu tendințele ostile contra monarhiei. Acțiunea noastră actuală este îndreptată numai contra Serbiei, iar sentimentele noastre față de Rusia, sunt cu totul amicale.

Memoriul conchide zicând că dacă cabinetul englez este dispus să valoreze influența sa asupra guvernului rusesc în sensul menținerii păcii între marile puteri și localizarea războiului ce ne este impus de manoperile sârbești timp de decenii, aceasta n'ar putea afla decât aprobarea guvernului austro-ungar.

La 29 Iulie ambasadorul la Paris contele **Szécsén** raportează că Franța face îndubitabil pregătiri militare. Contele **Szögyényi** anunță și el că guvernul german a telegrafiat din nou la Petersburg că Germania continuându-și mărșările militare actuale ar putea fi determinată să mobilizeze și dânsa.

La 29 Iulie ambasadorul **Szapáry** observă dlui **Sassanow** că mobilizarea corpurilor medionale ale monarhiei austro-ungare nu poate fi o amenințare contra Rusiei și că ar trebui să se pună repede capăt asupra licitărei militare. **D. Sassanow** a replicat că va comunica aceasta șefului statului major care vede pe Majestatea Sa în fiecare zi.

La 30 Iulie contele **Berchtold** a telegrafiat contelei **Szapáry** că este gata să explice dlui **Sassanow** diferitele puncte ale notei și să supună chestiunile, interesând direct legăturile cu Rusia discuțiunii amicale și plină de încredere în conformitate cu ideea dată de **d. Sebeko**.

La 31 Iulie contele **Berchtold** notifică prin contele **Szögyényi** că cu toată mobilizarea rusă este dispus să iee în considerare mediațiunea cu Serbia propusă de **d. Grey** dar cu condițiunea ca acțiunea militară contra Serbiei să continue în răstimp și ca mobilizarea rusă să se oprească. La 31 Iulie totuși telegrama trimisă ambasadorului nostru la Petersburg sosea a doua zi de dimineață; s'a dat ordin pentru mobilizarea armatei și flotei.

La 1 Sept. contele **Berchtold** adresează ambasadorului contele **Mensdorff** o depeșă zicând: guvernul francez a însărcinat pe ambasadorul de aici de a cere pașapoartele sale pentru motivul că un corp de armată austro-ungar a fost trimis în Germania. Notificați guvernului englez că precum rezultă din informațiuni culese în loc competente aserțiunea făcută de guvernul francez este neîntemeiată.

„Cartea roșie“ încheie prin comunicarea contelei **Berchtold** către baronul **Müller**, ambasadorul la Tokio că vasul austro-ungar „**Elisabeta**“ a primit însărcinarea să participe la lupta de lângă **Tsingtao** și că ambasadorul a cerut pașapoartele sale din cauza procedurii Japoniei contra imperiului german, aliatul nostru.

Rugăm abonații noștri cari își schimbă domiciliul, să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și cea veche, căci astfel înlesnesc în mare parte munca administrației iar expedierea la noua adresă nu suferă întârziere. E consult să se alăture banda (fășia) sub care s'a expedit ziarul.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 13 Februarie. — Dela cartierul principal se anunță: În Polonia rusească și în Galiția occidentală n'a avut loc nici un eveniment mai remarcabil. În partea vestică și de mijloc a frontului din Carpați situația nu s'a schimbat. În apropierea strămoșului Ducla, contraatacurile puternice ale Rușilor sunt tot mai rare. În partea estică am avansat. Deodată cu înaintarea victorioasă în Bucovina, trupele noastre l'au respins pe dușman la Körösmező și trecând prin pasul Iablonca și prin alte două strămtori ce se găesc de ambele părți ale acestui drum au ajuns până la râul Siret. Coloanele noastre nordice după lupte numeroase în regiunea Prutului au ocupat împreună cu trupele ce înaintază spre Nadworna intrarea în văile munților. Ele au ajuns până la Wisnița, Kutu, Kosov, Delatyn și Parietna unde Rușii s'au oprit în mai multe puncte. Numărul prizonierilor făcuți în luptele actuale împreună cu cei transportați zilnic a crescut la 29.000 oameni.

Berlin, 13 Febr. — Dela cartierul principal german se anunță: La granița Prusiei orientale și dincolo de granița operațiunile noastre progresaază în tot locul favorabil. În tot locul unde dușmanul a încercat să opună rezistență, l'am înfrânt repede. În Polonia trupele noastre, cari atacă la dreapta Vistulei au trecut peste cursul de jos al Skrwei și înaintază în direcția spre Radsine. La stânga de Vistula nu e nimic nou de raportat.

Pe câmpul de războiu din apus, la țarmul mării s'au ivit și ieri avioane dușmane, cari aruncând bombe, au pricinuit pagube însemnate între locuitori și în averea acestora, câtă vreme noi din punct de vedere militar am avut numai pierderi neînsemnate. În frontul vestic am găsit gloanțe de tunuri, cari fără îndoială sunt din fabricile americane. Numărul prizonierilor făcuți cu prilejul respingerii atacurilor făcute ieri de dușman spre ost dela Souain, se urcă la 4 ofițeri și 468 soldați de rând. În fața frontului nostru am găsit 200 de morți ai dușmanului, deși noi am avut în aceste lupte morți și răniți în total numai 90. Spre nord dela Mastiges și nordvest dela St.-Menehould, am cucerit în consecință cu atacul nostru din 3 Februarie alți 1200 metri din pozițiile dușmane. La Südelkopf și în Vosgi dușmanul a încercat noui atacuri, pe cari însă le-am respins cu ușurință.

Budapesta, 14 Februarie. — Dela cartierul principal se anunță: În Polonia rusească și Galiția occidentală situația nu s'a schimbat. O parte a trupelor noastre din frontul dela Ducla, împotriva căruia trupele rusești au făcut atacuri violente, a luat ofensiva și l'a aruncat pe dușman, trupe siberiene, de pe două înălțimi dominante și a înaintat în asalt spre localitatea Vizköz. Deasemenea a reușit atacul făcut de aliați în partea de mijloc a Carpaților păduroși și aci i s'a luat dușmanului o înălțime, pentru care s'au dat multe lupte.

În lupta de ieri am făcut din nou 970 prizonieri. În Galiția sudestică și în Bucovina au avut loc lupte cu succes pentru noi. Spre sudvest dela Nadworna am respins trupele dușmane cari apărau acest oraș, am ocupat înălțimile ce se găesc spre nord dela Delatyn, făcând cu acest prilej numeroși prizonieri.

Berlin, 14 Februarie. — Dela cartierul principal german se anunță: Spre nordost dela Pont-a-Mousson am luat dela dușman localitatea Norroy și înălțimea 365 ce se găsește spre apus dela această localitate. Am făcut prizonieri 2 ofițeri și 151 soldați.

În Vosgi am atacat localitățile Holsen și Ober-Sengem și am făcut cu acest prilej 135 prizonieri.

Dincoace și dincolo de granița Prusiei orientale operațiunile noastre au luat cursul dorit. În Polonia, la dreapta Vistulei, trupele noastre înaintază spre Racionz, iar la stânga Vistulei nu e nici o schimbare.

Budapesta 15 Febr. — În Polonia rusească și Galiția occidentală n'a avut loc nici un eveniment.

Luptele în Carpați continuă cu deplină putere.

În Galiția sudestică am ocupat ieri Nadworna, pe dușman l'am respins în direcția spre Stanislau. Pe câmpul de războiu dela sud nu e nici o schimbare și afară de câteva lupte neînsemnate, e liniște.

Berlin, 15 Februarie. — Dela cartierul principal german se anunță:

Spre sud dela Yvern, la St.-Eloi am luat din pozițiile dușmanului cam la 900 metri în lungime. Contraatacurile dușmanului n'au reușit. Tot așa a eșuat și atacul dușmanului făcut împotriva noastră spre sudvest dela La Bassée. Am făcut câteva duzine de prizonieri.

Am reocupat tranșeele, pe care am pierdut-o în 12 Februarie pe Südelkopf. În valea râului Lauch am scos pe dușman din Sengern, urmând în consecință evacuarea de bună voie a localității Ramspach de către dușman.

Pe câmpul de războiu din ost, spre nord dela Tilsit l'am alungat pe dușman din Blektapönnen și l'am respins apoi spre Tauroggen.

Dincoace și dincolo de granița Prusiei orientale, spre ost dela lacuri, luptele de urmărire continuă. Trupele noastre înaintază în tot locul cu repeziciune.

Împotriva forțelor dușmane ce au pătruns prin Lomsa trupele germane au înaintat în regiunea Kolno.

În regiunea Vistulei am câștigat mai departe teren și am ocupat Racionz. În luptele anterioare am capturat 6 tunuri, afară de numeroși prizonieri.

În Polonia la stânga Vistulei nu e nici o schimbare mai esențială.

Anglia nu vrea pace.

Londra. — „Times” declară de ridicole stiriile de pace. Anglia — scrie ziarul englez — de abia acum începe războiul, iar pace va încheia, numai după ce își va fi asigurat deplin granițele.

Blocada germană.

Berlin. — Reprezentanții diplomați ai Germaniei prezentându-se din nou la guvernele neutrale au declarat în fața acestora, să rețină vapoarele neutrale de a merge în apele periclitate, mai cu seamă înarmând Anglia vapoarele sale de comerț împotriva submarinelor și purtând aceste pavilioanele statelor neutrale. Fiind acum toate vapoarele engleze sub pavilion neutral, aceste vor fi considerate de vase dușmane și adevăratele vase neutrale sunt astfel expuse pericolului de a fi atăcate în apele indicate.

Un interesant discurs asupra războiului.

Roma. — Căpitanul de stat-major italian Angelo Gatti, criticul militar al ziarului „Corriere della Sera” a ținut la Milano o însemnată conferință intitulată: „Războiul”.

În această conferință la care au asistat căpeteniile militare și fruntașii politici italieni, d. Gatti, printre altele a vorbit de numărul luptătorilor din diferite tabere. După d-sa, Germania, care are în fiecare an un contingent cam de 500.000 de oameni, poate dispune de 7 milioane 500.000 buni soldați. Rusia socotește cam 1 milion de fiecare contingent și ar putea avea 15 milioane de oameni bine instruiți, dar nu ia în fiecare an decât 500.000, așa că Rusia dispune cam de 9 milioane de oameni, pentru cari însă nu are ofițeri în de-ajuns și nici serviciile necesare. Franța trebuie să aibă cam 2 milioane de oameni în tranșee, și încă atâția stau gata să-i înlocuiască. Austro-Ungaria a ținut până acum sub arme 2.500.000 și pare că ar mai putea aduna 1.500.000. Anglia a trimis în Europa câteva sute de mii din fii săi. În total se luptă sau sunt gata de luptă 27 milioane de oameni cât ar constitui populațiunea unui stat mare. La acest număr mai putem adăoga încă 2 milioane de oameni ce stau gata într-o țară pe cari toți o avem în inimile noastre, în care principii sunt ostași și toți cetățenii sunt voluntari; într-o țară care dacă ceasul va suna, prin pregătirea nepregetată și luminată se va ridica tare și gata de luptă în numele măreției trecutului său și întru ocrotirea drepturilor sale. (Aci oratorul face aluzie la Italia).

Ca încheiere căpitanul Gatti zice că națiunile în luptă dau exemple minunate de energie, de viață și de sacrificiu ce sunt demne de urmat.

Dacă — zice d-sa — vom fi chemați de rege, să mergem cu inima deschisă, cu încredere și uniți într-un gând, însuflețiți de memoria strămoșilor noștri să strigăm: „Înainte, tot înainte! Italia cea veche și cea nouă!”

Rostul luptelor actuale de pe frontul răsăritean.

Roma. — Atacurile germane pe linia Bzurei și pe linia Rawka iau o pozițiune și o intensitate cari întrec toate operațiunile ce s'au desfășurat până acum pe acest front, așa încât cercurile militare din localitate cred că astăzi armata rusească care acum câteva zile se susținea cu convingere că întreaga presiune a forțelor austro-germane s'ar fi concentrat pe Carpații centrali, spre a se răspunde la înaintarea Rușilor înspre Transilvania, acuma afirmă că sforțările Austro-Germanilor s'ar desfășura în același timp în Galiția ca și în regiunea dincolo de Vistula. Corespondentul din Petrograd al ziarului „Times” relevă că Rușii înaintază prin trecătorile Carpaților dealungul intinsului front Dukla-Wyskow și adaugă că poate cu scopul de a răspunde la această operațiune, artileria austro-ungară pe Nida și Dunajet a reluat bombardările sale cu caracter demonstrativ. Totuș — așa crede criticul suspomenit — încercarea de a înainta înspre Przemysl a dat greș. Îndârjirea asalturilor germane împotriva liniilor rusești la vest de Varșovia poate să fie explicată cu mai multe motive. Primul motiv este necesitatea din partea Germanilor, de a arăta că obține rezultate folositoare din ocuparea Poloniei occidentale. Dimpotrivă, criticul militar al ziarului „Morning Post” crede că vajnica ofensivă pe Rawka ar fi într-o strânsă legătură cu acțiunea din Carpați. Criticul amintește că tocmai prin amenințarea schițată asupra Varșoviei, Germanii au silit de trei ori pe Ruși să părăsească pozițiunile ce le cuceriseră în Carpați.

Notele americane către Anglia și Germania.

Viena. — Guvernul din Washington a trimis atât Angliei cât și Germaniei note în ce privește chestiunea năvilor de comerț ale Statelor-Unite. Ziarele scriu că nota către Germania deși nu conține nici o protestare, lăsa însă să se înțeleagă că un atac nejustificat împotriva năvilor americane din partea vaselor sau submarinelor germane, ar putea da loc la complicațiuni grave.

După ultimele știri Anglia a și trimis răspunsul său la nota americană.

Italia și blocusul german.

Roma. — Se zvoneste, că guvernul italian ar fi cerut sau avea intențiunea să ceară explicațiuni dela Berlin cu privire la blocusul maritim anunțat de Germania împotriva coastelor Angliei, măsură care a fost obiectul multor discuțiuni vii deoarece o asemenea măsură înterează și comerțul italian.

D. Asquit și măsurile contra comerțului german.

Londra. — D. Asquith răspunzând la o interpelare, a declarat că guvernul britanic se pregătește a adopta măsuri riguroase împotriva comerțului german, de vreme ce Germania calcă în picioare regulile elementare ale războiului.

Situația din Egipt.

Roma. — „Corriere della Sera” află din Cairo că, după știri sosite la autoritățile engleze din Egipt, vre-o 20.000 de Beduini din Cirenaica înarmați și echipați sub comanda câtorva ofițeri turci s'au înșirat de-a lungul graniței egiptene, dincolo de linia Siwa-Solum. Oasa egiptiană din Siwa, care se află la câțiva klm. de posesiunile italiene din Cirenaica, a fost ocupată de Beduini. Ofițerul englez și cei câțiva soldați egipteni din garnizoană s'au retras din Siwa. Se asigură că printre ofițerii turci cari s'au pus în fruntea Beduinilor, s'ar afla și câțiva ofițeri germani. Autoritățile militare engleze n'au trimis până acum nici un contingent de trupe înspre granița egipteană, dar au îngrămădit la Gizele trupele australiene gata să înainteze în această direcție în caz de ne-

voie. Cu toate că Marele Senus și-a dat cuvântul că nu-și va călca neutralitatea, ceilalți sefi de triburi din Cirenaica nar'că ar avea alte gânduri. Se asigură că ar fi gata să năvălească cu 40.000 de oameni în Egipt, îndată ce Turcii ar trece canalul sau ar repurta vre-o victorie mai însemnată. Și starea din Sudan inspiră oare-care îngrijorare. Se svoneste că o revoltă ar fi izbucnit la Darfun. Mai mulți ofiteri egipteni și sudanezi cari țineau cu Turcii au fost alungați din armată.

Ar putea Austro-Ungaria să ceară pace?

Roma. — *Referindu-se la svonul că baronul Burián, cu ocaziunea vizitelor sale făcute kaiserului și cancelarului imperial german, ar fi discutat asupra nouilor baze pe cari să se întemeieze relațiunile între Germania și Austria, având în vedere încheierea unei păci potrivite, d. Dillon scrie în „Daily Telegraph” că ipoteza după care Austro-Ungaria ar dori pace, e lipsită de temei. Nu este ușor de admis că un ministru abia venit la putere să aibă astfel de intențiuni. D. Burián nu și-ar fi asumat o astfel de misiune în Germania, afară numai dacă situația Austro-Ungariei n'ar fi disperată ceace nu se poate afirma.*

Mersul viitor al războiului.

Paris. — Fostul ministru de războiu francez, generalul Zurlinden fiind interviewat a declarat că operațiunile războiului cari merg așa de încet acuma când luptele se desfășură printre tranșee, pot să se schimbe dintr'un moment intr'altul, îndată ce aliații vor putea dispune de un număr mai mare de trupe. Atuncia ei vor căuta să facă mai multe spărturi în unele puncte dinainte hotărâte, și printr'o opinteală energetică vor face să cadă întreaga linie de rezistență a dușmanului. Atuncia se va relua lupta bazată pe jocul manevrelor, în care moralul trupelor își va relua importanța sa. Războiul se va încheia printr'un șir de mari bătălii.

Italia nu primește nici sfaturi și nici amenințări.

Roma. — Sub titlul: „Italia nu primește nici sfaturi și nici amenințări” ziarul „Temps” scrie că neutralitatea Italiei nu e influențată de nici o considerație asupra trecutului, ea nu ține socoteală decât de interesele de față și de cele viitoare ale țării. Italia — scrie ziarul — „fara de se” și acțiunea sa se va desfășura când o va crede cu cale, fără a asculta nici de sfaturi și nici de amenințările cuiva.

Raporturile Chino-Japoneze.

Petrograd. — „Ruskoje Slowo” află din Peking că Japonia a cerut Chinei însemnate concesiuni teritoriale și comerciale, pe cari guvernul chinez nu le-a luat încă în considerație. Legațiunea chineză la Petrograd desminte svonul că raporturile între China și Japonia ar fi luat un caracter de gravitate.

Ziarul „Times” asupra situațiunei din România.

Roma. — *Se telegrafiază din Londra ziarului „Corriere della Sera”: Corespondentul balcanic al ziarului „Times” telegrafiază din București că deocamdată agitațiunile iredentiste s'ar fi potolit în capitala României. Pare-se că guvernul — spune zisul corespondent — n'ar avea nici o intenție să iasă din neutralitate așa de repede, cu toate că continuă să facă pregătiri militare. Ca dovadă că lucrurile s'au liniștit, în România, corespondentul relevează că atașatul militar englez în Balcani a plecat la Sofia și că secretarul legațiunei britanice a plecat intr'un concendiu de două luni. Până ce guvernul sârb va păstra atitudinea sa de astăzi, România nu va face nici o mișcare înainte.*

INFORMAȚIUNI.

Arad, 16 Februarie 1915.

Un prieten neprețuit.

— D. prof. Urban Iarnik. —

Ziarul bucurestean „Steagul” publică următoarele: Cazul profesorului ceh Urban Iarnik este din cale afară de interesant. Invățătorul profesor universitar din Praga este unul din cei mai sinceri filo-români, poate mai sincer decât mulți Români.... filo-români.

Incântat de firea nobilă a poporului dela gurile Dunării și admirator sincer al unei literaturi pe care nici noi n'o prețuim, cum o prețuiește acest învățat, și-a pus în gând să învețe limba și să cunoască o țară, atât de puțin cunoscută de către cei din apus. A tradus apoi în limba cehă și în limba germană, pagini din Vlahuță, din Sadoveanu și din Brătescu-Voinești, a scris câteva studii asupra limbei și literaturii române și nu s'a dat înlături ori de câte ori serviciile lui puteau fi de folos cauzei noastre.

Dar, ca toți oamenii, cari se îngrijesc mai mult de dușmani decât de prieteni, noi nu am prețuit niciodată așa cum se cuvenea prietenia desinteresată a profesorului din Bohemia. Articolele lui publicate, pe vremuri, în „Convorbiri Literare” au trecut aproape neluate în seamă, iar întreaga sa activitate ne-a fost totdeauna indiferentă.

E în firea Românului să nu se sperie decât de patrioții gălăgioși și să nu prețuiască dintre străini, decât pe aceia cari fac caz de noi, câtă vreme sunt în mijlocul nostru, și care ne uită îndată ce ne-au părăsit. Gaston Deschamps, după ce a fost sărbătorit la noi, a scris în ziarele dela Paris articole, cari de bună seamă au revoltat pe mulți din presa noastră, care i-a și răspuns, iar un alt scriitor german al cărui nume îmi scapă, nu s'a dat înlături să scrie adevărate grosolării la adresa noastră, intr'o revistă germană, care a și dispărut. Aceștia s'au bucurat de interesul nostru și de primiri entuziaste.

Un om însă ca Urban Iarnik e foarte puțin cunoscut la noi. Intr'un rând, mi-aduc aminte, că un coleg din universitate, îl taxa drept nebun, în ziua când d. Malorescu ni-l cita la curs, iar articolele sale n'au fost nici reproduse, nici cercetate cu interesul cuvenit unor asemenea manifestări.

Pe Urban Iarnik, probabil că nu l'a preocupat nici nepăsarea, nici lipsa de recunoștință a celor dela noi, ci a continuat să ne lubească. Dovada acestei iubiri ne-o aduc ziarele de peste munți, cari povestesc o nouă ispravă a vajnicului doctor. Colindă spitalele unde sunt internați răniții români din armata țării:

Le aduce cărți românești, din cari le citește din când în când, acelor cari nu știu carte; le scrie scrisori menite să fie trimise pe acasă și le citește răspunsul acelor, care fără patriotica intervenție a doctorului ar pierde ori ce nădejde de revederea celor iubii.

De câți asemenea prieteni ne putem bucura printre străini? Câți n'au fost primiți cu dragoste în cea mai ospitalieră țară din câte există pe lume și astăzi dacă nu ne hulesc, în schimb nu pomenesc nimic despre noi.

Turcii în războiul balcanic, au avut la Paris un mare prieten, pe Pierre Loti, care în „La Turquie agonisante” a știut să trezească în popoarele civilizate compătimirea pentru bietul popor gonit din toate părțile cu o ură înversunată.

Noi aici la gurile Dunării, cari am fost huiduiți de pretutindeni, când cu mobilizarea din 1913, n'am găsit nicăiri nici un prieten care să apere legitimele noastre cereri, deși credeam în dragostea și în recunoștința atătora, mărturisite la tot soiul de banchete.

Și mângâierea o găsim în câte un profesor, ce ni se pare de o mare naivitate, când nu face nici un sgomot în jurul lui, un profesor care face mai mult decât 50 de conferințe, și căruia îi datorăm recunoștința cuvenită apostolilor românismului, în țările unde sufletul românesc dăinuiește, cu puterea cu care înfruntă stejarii bătrâni cele mai groaznice furtuni.

Ziaristii din Viena împotriva cenzurii. Societatea scriitorilor și ziaristilor din Viena „Concordia” a luat prin o hotărâre unanimă a membrilor săi atitudine împotriva cenzurii ce se aplică atât din partea cenzorilor militari cât și civili, ziarelor din Viena fără nici un scop numai în dauna pressei și a publicului cetitor. Societatea zariștilor și scriitorilor vienezi cer prin hotărârea lor următoarele:

„Cenzura militară să se reducă în viitor numai la controlul știrilor și articolelor de conținut pur militar, iar articolele de ordin politic și economic să fie excluse dela această cenzură. Cenzorii de stat să fie îndrumați, ca să

nu împiedece în nici o formă discutarea în presă a chestiilor de interes public, ștergerile sau oprirea publicațiilor să fie aplicate numai dacă aceste publicațiuni ar periclita de fapt și intenționat binele statului; în sfârșit cenzura să fie simplificată și uniformă, așa că cel puțin modificărilor locale și incalculabilităților de timp să li se pună capăt și prin aceasta totodată să se dea atențiunea cuvenită și necesităților tehnice ale pressei. Pressa își face datoria față de stat, dar și statul să-și facă datoria față de presă”.

Membrii societății „Concordia” au însărcinat președinția societății să prezinte această hotărâre la forurile competente și să se întreprună pentru interesele pressei și verbal. ,

Asentarea glotașilor născuți în 1896, 95 și 91 precum și a glotașilor B) născuți în anii 1878—1894, cari nu s'au prezentat la controalele de până acum, va avea loc în Arad în zilele de 15, 16, 17, 18 și 19 Martie. Toți acei glotași, cari locuiesc în Arad și cari până acum n'au primit chemarea pentru prezentarea la asentare, au să se prezinte la secția militară a primăriei, unde își vor primi chemarea, în care e indicată ziua în care are să se prezinte la asentare. Acei glotași cari vor absentă dela asentare fără motive întemeiate, vor fi pedepsiți cu închisoare până la 2 ani.

O glumă a dlui Giolitti. Ziarele italiene povestesc că la întoarcerea sa în capitală, d. Giolitti, a fost primit la gară de fostul său coleg de cabinet, d. Tedesco. Salutând pe bunul său prieten, d. Giolitti i-ar fi zis:

— Îți mulțumesc că ai venit; dar ai fi putut să te lipsești. Lumea are să zică iarăș că eu sunt tedescofil (germanofil).

Atentant misterios la un bal mascat din Sofia. Sâmbătă seara a avut loc în Sofia un bal mascat, la care a luat parte cea mai distinsă societate a capitalei bulgare cam la 1500 persoane și mulți membri ai corpului diplomatic. Către orele 1 din noapte în sala de dans a răsunat o detunătură puternică. Publicul a fost cuprins de panică și multe din femei au leșinat. Atentatorul până acum necunoscut a aruncat o mașină infernală în sala de joc prin o ușă laterală. Bomba a căzut în apropiere de locul unde se găsea soția primului ministru, familia Ratscho Terows, și a fostului ministru Bobiadiew precum și fiica și ginerele actualului ministru de războiu Ficef. Au fost rănite 10 persoane. Ofițerul de gardă Bobiadjew a murit imediat în urma rănilor. După cum se anunță mai recent între jertfele atentatului se găsește și fiica ministrului Ficef, care a murit deasemenea în urma rănilor grave. S'a făcut o mulțime de arestări. Se crede că atentatul ar fi fost pus la cale de Sârbi. Atentatorul încă n'a fost găsit.

Alte cazuri de tifos exantematic în Arad. Am anunțat la timpul său, că între Sârbi internați în cetatea Aradului a izbucnit epidemia de tifos exantematic, care s'a răspândit și în oraș. Consiliul de epidemie a luat la timpul său hotărâri pentru oprirea epidemiei și l'a chemat la Arad în acest scop chiar și pe comisarul sanitar atașat din partea guvernului pe lângă comandamentul corpului al VII de armată. Măsurile luate până acum s'au dovedit însă de insuficiente. În băcăile unde au fost dislocați din cetate vânătorii cari se găseau în apropierea Sârbilor în cetate, s'au ivit 3 noi cazuri de îmbolnăvire în tifos exantematic. Afară de aceste cazuri s'au constatat ieri semnele tifosului exantematic și la doi păzitori dela temnița procuraturii din Arad. Azi, au fost închise birourile procuraturii luându-se măsurile de localizare și dezinfectare. Consiliul de epidemie s'a întrunit azi din nou pentru a discuta măsurile necesare de luat pentru înăbușirea epidemiei. La consiliul sanitar au luat parte comisarul contele I. Károlyi și generalul Zéwey cu 5 ofițeri înalți din partea corpului al VII-lea de armată.

Ultima oră.

RETRAGEREA RUȘILOR ÎN BUCOVINA.

București. — Toate tunurile garnizoanei rusești din Cernăuți au fost transportate și echipate în Franzensthal. După declarațiile generalului rus Laurentiew forțele rusești nu se retrag din Bucovina pentru că ar fi fost înfrânte în luptă, ci pentru umplerea golurilor trupelor din Galiția și Polonia.

După informațiile ziarului „Universul” trupele austro-ungare în curând vor putea intra în Cernăuți. După o altă declarație Rușii au primit trupe de ajutoare și baterii grele; ei s'au așezat în tranșee în fața orașului și pregătesc o defensivă îndârjită.

CONSULUL GREC A PĂRĂSIT CONSTANTINOPOLUL.

Constantinopol. — Deși guvernul otoman a oferit să dea satisfacție convenită în chestia Milli, cu toate acestea consulul grec a părăsit Constantinopolul.

NOTA GERMANĂ.

Rotterdam. — Germania a trimis deja răspunsul său la nota Statelor-Unite. În răspunsul său Germania declară, că este aplicată să revină asupra blocadei împotriva Angliei, dacă și Anglia ar garanta libertatea transportului de alimente pentru Germania.

FLOTA ENGLEZĂ BOMBARDEAZĂ OSTENDE.

Amsterdam. — După o pauză de câteva zile flota engleză bombardează cu vehemență Ostende și Nieuport. Bombardamentul se aude în întreaga Flandria. La Ypern se dau lupte extrem de crâncene.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Dare de seamă.

(Urmare).

Seltin.

Demetriu Fejer, Georgiu Siclovian și Georgiu Maior câte 2 cor.; Dimitrie Roșcău 4 cor.; Vicențiu Gules, inv., Georgiu Straja și Georgiu Pinter câte 2 cor.; Arcadie Tornean 4 cor.; Nicolae Gheran 5 cor.; Ioan Gheran, stud. 1 cor.; Uroș Pinteș, inv. 4 cor. Catița Pogana 1 cor. 40 fil.; Mitru Drăgan, făină; Todor Popoviciu 1 cor.; Paul Mercea, preot 20 cor.; Demetriu Mesaros 20 cor. și alimente; Petru Nemet, preot, Elevii școalelor confes., Mihail Drăgan, Todor Olar și Stefan Ghebeles alimente, etc.; Nicolae Costea 40 fil.; Ioan Luțai 1 cor. și alimente; Demetriu Ardelean, Georgiu Sinițean, I. Bătaran, M. Popa, M. Straja, și T. Bozian, alimente; G. Sălant 1 cor. și alimente; T. Dragla 1 c.; S. Păpian alimente; Ioan Hopșitar 1 cor.; George Truța 1 cor.; Adolf Lichstein 4 cor.; Nicolae Gheran, George Păcurar, Petru Păcurar, Ioan Aldea, Văd. Constantin Roșcău, Simeon Banc, Văd. Petru Roșcău, Ioan Tornean, Todor Tornean și Petru Hornea, alimente; d-soara E. Roșcău 20 cor.; Ioan Micu, D. Moț, Văd. George Ardelean și George Mesaros alimente; Arcadie Precuș 2 cor.; Ioan Roman, Todor Verișan, Dimitrie Bolchiș și Traian Roman alimente; Veisz Pál 50 fil.; Ioan Măcean 1 cor.; George Morar alimente; Ioan Tornean 2 cor.; Ioan Crișan 2 fil.; Mihai Szegedi 10 fil.; Berg Herman 2 cor.; Dimitrie Micu, inv. 10 cor.

(Va urma.)

Se caută

momentan UN FARMACIST cu sau fără diplomă. Cel cu diplomă primește 300 cor. lunar, plus locuință și dejun, iar cel fără diplomă 200 cor. lunar, locuință și dejun. Reflectanții să se adreseze d-nei Olimpia Roxin, soție de farmacist, în Lipa, (Temes m.)

(Ro. 2365—5.)

Un tânăr român

expert în ale economiei, caută aplicare momentană, pe lângă condițiuni modeste. A se adresa dlui

PETRU POP,

Băbca (p. u. Bogdănuș)
com. Sălăgiu.

Si 2366—2)

Vând și cumpăr

**Cartofi,
Frecăței (tarhană),
Blănină,
Unsoare de porc,
Paie și napi p. nutreț
per maja metrică și per vagon**
Kalmár Endre
prăvălie de produse.

**Arad, colțul străzilor Asz-
talos S. și Chorln.**

Ka 2361

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărți de rugăciuni,
bisericești, literare, populare etc. etc.

»Cantorul bisericesc« sau cuprinsul vecherului, utreniei și liturghiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului bisericesc. Aranjat de învățătorul George Bugigan. Prețul: broșat Cor. 10—, legat în pânză 12—, în piele 14—

»Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin. Intocmită de ierodiaconul Damaschin din Stânta Mănăstire Sinaia. Legată 2—

»Acaftistul preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos Legată în piele neagră aurită 3:50

»Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie 3 20

»Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb 10—

»Patima și moartea Domnului și Mântuirii noastre Isus Hrisos. Legată în pânză, aurită 2—

»Epistolia Domnului nostru Isus Hristos legată —20

»Visul Născătoarei de Dumnezeu. Legată 20—

»Rugăciunile școlarilor și cântări bisericesti alege și întocmite de N. Ștef învățător. Prețul —50

»Culegere de cântări bisericesti legată —30

»Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1— în piele 3 20 Cor. în catifea 5 60

»Icoana sufletului Carte de rugăciuni și cântări bisericesti. Legată 1— Cor., legată în catifea 5 60

»Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată —80

»Noul Testament al Domnului și Mântuirii noastre Isus Hristos —70

»Noul așezământ Legată 1 20

»Cele 8 glasuri sau Octoiul cel mic Legat 1 50, 1 60, 2— și 2 40

»Noul Testament. Partea întâia. Evengheliile după Mateiu, Marcu, Luca și Ioan, de Arhiereul Sofronie Craioveanul 4—

»M. Sadoveanu Povestiri din războiu 2—

»Thomas Carlyle. Eroii, cultul eroilor și eroicul în istorie Traducere din limba engleză de C. Antoniadă dr. în filozofie. Prețul 2—

Em. Grigorovitz. »Chipuri și graiuri din Bucovina«. Ilustrațiuni de N. Bran . . . 2 50

Em. Grigorovitz. »Cum a fost odată«. Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni 2:80

Em. Grigorovitz. Schitul Cerebucului . . . 1—

Dim. Cantemir. »Descrierea Moldovei« . . . 1:90

Gustave Flaubert. »Salambo«. (Roman istoric. Trad. de Ludovic Dauș . . . 2—

M. Sadoveanu. »Amintirile căprarului Gheorghijă . . . 2—

M. Sadoveanu. »Oameni și locuri« . . . 2—

» » »Priveliști Dobrogene« . . . 2—

Al. Vlahuță. »Dreptate«. Nuvele . . . 2—

Al. Vlahuță. »România pitorească«. Cu ilustrațiuni după tablourile lui Grigorescu . . . 1 50

Bucura Dumbrava. »Pandurul«. Roman din epoca lui Tudor Vladimirescu . . . 3—

P. Dulfu. »Gruia lui Novac« . . . 1:50

» » »Isprăvile lui Păcală« . . . 1—

General Al. Candiano Popescu »Războiul neatârării«. Asaltul și luarea Griviței N. Pora. »Intre viață și moarte«. Nuvele 3—

Ecatarina Pittiș. »Poezii.« . . . 2—

Dimitrie Onciul. »Din Istoria României«. —95

Th. D. Speranția. »Anecdote de post . . . 1:25

Ion Dragoslav. Nuvele . . . 2:50

A. Cotruș. Poezii . . . 1—

N. Iorga. »Viața femeilor în trecutul românesc«. . . . 1:75

Gh. Silvan. »Valea albă«. Roman istoric (1476) . . . 1:50

O. Goga. »Din umbra zidurilor«. Poezii 2—

G. Rotică. Poezii. . . . 2—

E. Revent. »Cântecul neamului«. Poezii 2—

N. Zaharia »Sentimente, pasiuni«. Patriotismul Bunătatea. Răutatea. Malitiozitatea. Amiciția. Disprețul Afinitatea sufletească. Resemnarea Lașitatea Timiditatea. Sinceritatea. Gelozia. Cor. 2— ediție de lux . . . 2:50

Victor Eftimiu. »Poemele singurătății« (Poezii) . . . 2—

Alexandru Ciura. Foiletoane . . . 1:60

I. Slavici. Povestiri . . . 1:50

Ion Creangă. Opere complete. . . . 2—

Ion Pillat. »Eternități de-o clipă. Poezii . 2—

Ion Gorun. Lume năcăjită. Povestiri . . . 2—

Guy de Maupassant. Povestiri alege. Traduceri de M. Sadoveanu . . . 2—

A. C. Cuza. Naționalitară în artă. Principii, fapte, concluzii . . . 1 50

Al. Cazaban. Ce nu se poate spune . . . 2—

Constanța Hodoș. Martirii . . . 1:50

Jules Payot. Educația Voinței . . . 2—

Guy de Maupassant. Inima noastră. Roman . . . 2—

G. Coșbuc. »Fire de tort«. Poezii . . . 3—

Caton Theodorian. »La masa calcului«. Nuvele și schițe . . . 1:50

Caton Theodorian. »Povestea unei odăi« . . . 2—

N. Bălcescu. »Istoria Românilor sub Mihai Vodă viteazul« . . . 2—

Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc. Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea dlor: Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcia, Dr. Ioan Lupaș, Dr. Ion Măteiu și Dr. Silviu Dragoș . . . 4—

Simion Popescu, profesor. Contribuțiune la munca pentru ridicarea poporului. (Scrieri către învățători, preoți și către cei ce vor să-și cunoască neamul). Lucrare premiată de Academia Română. I. . . . 2—

Stendhal (Henry Beyle) »Despre amor«. Traducere de G. A. Demetrescu. (Bibl. pentru toți nr. 902—906 . . . 1:50

Mihail Eminescu »Viața și opera sa«, de N. Zaharie. Ediție de lux . . . 4—

I. Ursu, prof. universitar »Stefan cel Mare și turcii« . . . 4—

Ioan Russu-Șirianu. »Schițe și nuvele inedite« . . . 1:25

Darv. Cr. Voiculescu. »Insemnările unui biciclist« . . . 1—

Ecatarina Colonel Steriad. »Buna menajera«. Carte de bucate practică conținând bucătăria română, franceză, germană. Tot felul de prăjituri, dulceturi, înghețate precum și bucătăria veghetariană . . . 5—

N. Nicolaescu și G. Stoianescu. »Călăuza stuparului«. Cu peste 120 figuri . . . 3—

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

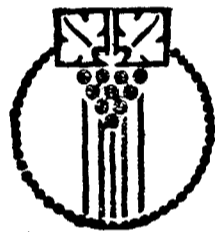
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1|a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

